

ÆLDREMINISTERIET

Folketingets Ældreudvalg

Holbergsgade 6
1057 København K
Telefon 33 92 93 00
post@aeldremin.dk
www.aeldremin.dk

Sagsnr.
2024 - 8668

Doknr.
941249

Dato
04-12-2024

Folketingets Ældreudvalg har d. 22. november 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 10 (L 89) til ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peder Hvelplund (EL).

Spørgsmål nr. 10:

”Deler ministeren foreningen Danske Patienters opfattelse af, at de forebyggende hjemmebesøg er et vigtigt sikkerhedsnet, og hvordan vil ministeren sikre, at kommunernes opsøgende forebyggende indsats overfor ældre borgere ikke svækkes med lovforslagets afskaffelse af de forebyggende hjemmebesøg?”

Svar:

Generel forebyggelse og opsøgende forebyggende indsatser er rigtig vigtige i forhold til at understøtte, at ældre kan leve et selvstændigt og meningsfuldt liv samt bibeholde deres funktionsevne længst muligt. Som det også fremgår af lovforslagets bemærkninger, så omhandler forebyggelse aktiviteter og indsatser, der kan være med til at forhindre opståen og udvikling af sygdomme, mistrivsel, funktionsnedsættelse, psykosociale problemer og ulykker.

Derfor er forebyggelse, herunder under opsøgende forebyggende indsatser, også fortsat en prioriteret indsats i lovforslaget til en ældrelov. Med lovforslaget forpligtes kommunalbestyrelsen til dels at tilvejebringe en generel forebyggende indsats over for kommunens ældre borgere, dels at iværksætte opsøgende indsatser målrettet borgere, hvor der vurderes at være et forebyggelsespotential.

Derudover forpligtes kommunalbestyrelsen til, at helhedspleje i form af pleje- og omsorgsforløb gives med et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der med en generel forebyggende indsats forstås aktiviteter og indsatser, der bredt sørger for at forhindre opståen og udvikling af sygdomme, psykosociale problemer eller ulykker og dermed fremmer folkesundheden. Der kan både være tale om indsatser målrettet sociale dimensioner af livet, herunder forebyggelse af ensomhed, samt indsatser målrettet det fysiske helbred i forhold til funktionsniveau og velbefindende. Formålet med den generelle forebyggende indsats vil i medfør af lovbemærkningerne være at

understøtte en alderdom med mest mulig selvhjulpethed, sådan at den ældre kan leve et selvstændigt og meningsfuldt liv samt bibeholde deres funktionsevne længst muligt i forhold til at kunne klare dagligdagens gøremål både fysisk, psykisk og social. Den forebyggende indsats vil således skulle have et helhedsorienteret fokus.

Den forebyggende indsats vil derfor skulle have fokus på den pågældendes aktuelle livssituation med henblik på at yde råd og vejledning og hjælpe borgeren til bedre at udnytte egne ressourcer og bevare funktionsniveauet længst muligt. Det kan fx ske ved at henlede borgerens opmærksomhed på frivillige organisation og sociale netværk med henblik på deltagelse i sociale og meningsfulde aktiviteter og fællesskaber

I forhold til den opsøgende indsats fremgår det af bemærkningerne til lovforslaget, at opsøgende indsatser er væsentlige for, at kommunerne kan stifte kontakt til borgere, der ikke tidligere har haft kontakt til kommunen. Endvidere kan opsøgende indsatser medvirke til at identificere eventuelle fysiske, psykiske eller sociale udfordringer tidligt i forløbet. Det vil være op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, hvordan den opsøgende indsats tilrettelægges, herunder hvor ofte den vil iværksætte opsøgende indsatser, hvilke former for opsøgende indsatser, den vil benytte sig af, og hvordan kommunen vil opretholde kontakten med målgruppen for den opsøgende indsats.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget vil den opsøgende indsats skulle målrettes borgere, hvor der vurderes at være et forebyggelsespotentiale. Kommunalbestyrelsen vil fx kunne lægge vægt på generelle risikofaktorer og -situationer, hvor ældre kan opleve øget risiko for at være sårbare. Det kan eksempelvis være i forbindelse med tab af samlever/ægtefælle, når samlever/ægtefælle flytter på plejehjem eller i plejebolig, ældre borgere med fysisk, mentalt eller socialt funktionstab, ældre med hyppige indlæggelser/genindlæggelser eller ældre, som er pårørende til alvorligt syg samlever/ægtefælle.

Det følger endvidere af bemærkningerne, at Videnscenter for Ældrepleje vil udarbejde vejledningsmateriale og guide med viden om risikogrupper og metoder til identificering og opsporing af ældre, hvor der kan være et forebyggelsespotentiale. Materialet skal understøtte kommunerne i vurderingen af hvilke borgere, der kan være relevante at opsøge med henblik på et eventuelt behov for forebyggende og sundhedsfremmende indsatser.

Derudover fremgår det af lovbemærkningerne, at det vil være vigtigt, at kommunen sikrer, at borgeren bliver bekendt med kommunens forebyggende og sundhedsfremmende indsatser, og at borgeren forstår, hvordan man konkret skal forholde sig til indsatserne.

Lovforslaget udmønter som bekendt den politiske aftale om ældrereformen, hvor der er enighed om, at der er brug for en omfattende frisættelse af ældreområdet, der grundlæggende

forandrer den måde, ældreplejen styres, dokumenteres, kontrolleres og leveres på.

Det er bl.a. derfor en del af den politiske aftale om ældreformen, at kravet til kommunerne om at foretage forebyggende hjemmebesøg med udgangspunkt i specifikke alderskriterier afskaffes. Som bekendt er kommunerne i dag forpligtet til at tilbyde mindst et årligt hjemmebesøg til alle borgere, der er fyldt 82 år, og derudover skal kommunen tilbyde alle borgere et besøg i deres 75. og 80. år samt borgere i alderen 65 til 81 år, som er i særlig risiko for at få nedsat social, fysisk eller psykisk funktionsevne. Det er rammer, som indebærer, at kommunerne er forpligtet til at gennemføre hjemmebesøg på helt bestemte tidspunkter, fremfor når der er behov.

Ved at give lokal frihed til at tilrettelægge den generelle og den opsøgende forebyggelsesindsats frigives ressourcerne til, at man lokalt kan prioritere indsatsen meningsfuldt. Friheden til lokal tilrettelæggelse betyder også, at kommunerne fortsat kan tilrettelægge den forebyggende indsats som hjemmebesøg, som de har været vant til, hvis det er det, som den enkelte kommune vurderer mest meningsfuldt.

Det bemærkes, at udover at kommunerne med lovforslaget fortsat er forpligtet til at arbejde forebyggende, så forbliver midlerne til forebyggelse samtidig på området.

Det fremgår af den politiske aftale om ældreformen, at aftalepartierne er enige om løbende at følge området tæt, og at ældreformen skal evalueres efter tre og fem år.

Med venlig hilsen
Mette Kiergaard
Ældreminister